

N:o 51.

Ank. till Riksd. kansli den 29 april 1904, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af 16, 23, 59, 65 och 67 §§ i förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Lagutskottet har till förberedande behandling fått emottaga en inom Andra Kammaren af herr *A. W. Styrländer* väckt motion, n:o 139, af följande lydelse:

»Sedan år 1900 får tidning utgifvas ej blott i stad och dess närmaste omgivning, utan äfven i köping. I allt flera af våra köpingar hafva också tidningar börjat utgifvas. Tillika uppväxa på landsbygden i allt större antal municipalsamhällen och andra befolkningscentra, hvarest äfven ganska ofta kommunalstämmorna pläga hållas.

Det nu i förordningen om kommunalstyrelse på landet föreskrifna sättet för bringande till allmänhetens kännedom af de kommunala kungörelserna, nämligen uppläsning från predikstolen, har länge varit mindre tillfredsställande, i det att kyrkan i allmänhet besökes endast af dem, hvilka hylla den statskyrkliga bekännelsen, och icke heller af dem söndagligen, och därjämte ej sällan kommunens befolkningscentra kunna vara belägna rätt långt bort från kyrkan. I ett fall, som bragts till min kännedom, ligger sålunda i en kommun en ej oansenlig köping, hvars inbyggare hafva trefjärdedels mil till sockenkyrkan.

Det synes därför vara på tiden, att det sätt, som är föreskrifvet för kommunala kungörelsers offentliggörande i stad, nämligen offentligt anslag

och kungörelse i stadens tidningar, äfven tillämpas på landskommunerna, dock med bibehållande af uppläsningen från predikstolen, så mycket mera som en sådan ändring icke bör möta någon svårighet att genomföra, och som ett sådant kungörelsesätt redan flerstädes tillämpas genom kommunalstämmornas beslut.

På grund af det anförda får jag föreslå, att Riksdagen behagade för sin del besluta följande ändrade lydelse af §§ 16, 23, 59, 65 och 67 i kungl. förordningen af den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet:

§ 16.

Kungörelse — — sammanträdet. Kungörelsen uppläses från predikstolen, anslås i sockenstugan och offentliggöres i tidning, som inom kommunen utgifves, fjorton dagar — — uppläsas.

För ärende — — därtill.

Besluter — — å viss annan plats — — hållande.

§ 23.

Ordföranden — — utsedde.

Det justerade protokollet skall anslås i sockenstugan och nästa — — uppläsas.

§ 59.

Kommunalnämnden — — utvisar.

Denna längd — — uppläsas, i sockenstugan anslås och i tidning, som inom kommunen utgifves, offentliggöras minst — — förvaras.

§ 65.

Såväl debiterings- och uppbördslängden — — uppläses och anslås i sockenstugan samt offentliggöres i tidning, som utgifves inom kommunen, gifver till känna — — fog.

Denna — — sammanträda.

§ 67.

Stämman — — skall, på sätt i § 65 nämnes, kungöras — — förordna.»

Förevarande motion afser att införa i viss mån ändrade föreskrifter rörande ej mindre ordningen för kungörande af kommunalstämma samt det tillkännagifvande, som enligt 65 § i gällande förordning om kommunalstyrelse på landet skall af kommunalstämmans ordförande lämnas därom, att fyrktals- samt debiterings- och uppbördslängd äro under viss tid för granskning tillgängliga, än äfven det sätt, hvarpå de vid kommunalstämma förda protokoll skola bringas till deras kännedom, som kunna hafva intresse af att erfara dessa handlingars innehåll. Motionären ifrågasätter sålunda ett ovillkorligt stadgande, att berörda kungörelser skola offentliggöras i tidning, som inom kommunen utgifves, samt anslås i sockenstugan, hvilket sistnämnda förfarande jämväl skulle iakttagas beträffande kommunalstämmans protokoll.

Hvad beträffar sättet för kungörande af kommunalstämma vill utskottet till en början erinra, att härutinnan nyligen genomförts en förändring, i det att genom lagen den 9 maj 1902 stadgats, att, om kommunalstämma beslutar, att kungörelse om sådan stämma bör anslås å viss plats inom kommunen eller införas i en eller flera tidningar inom orten, ordföranden är skyldig att, där så ske kan, föranstalta om sådant kungörande. Sålunda har lagstiftningen i detta afseende redan erkänt det berättigade i den tanke, som ligger till grund för förevarande motion, att det i fråga om hithörande förhållanden ursprungligen föreskrifna kungörelsesättet, uppläsande från predikstolen, numera i allmänhet är otillräckligt för vinnande af det därmed åsyftade ändamål.

Den föreskrift, som sålunda redan finnes, om *rätt* för en kommun att besluta om ett kungörelsesätt, som öfverensstämmer med det af motionären nu föreslagna, torde i allmänhet vara tillräcklig för vinnande af motionens syfte och äfven lämpligare än det ovillkorliga stadgande, som i motionen ifrågasatts. Otvifvelaktigt finnas ännu kommuner, i hvilka ett kungörande från predikstolen om kommunalstämmas hållande är ägnadt att åstadkomma tillräcklig kännedom om berörda angelägenhet. För sådana fall är det olämpligt och onödigt att ålägga kommunen den utgift, som är förenad med kungörelses införande i tidning. I de flesta landtkommuner utgifves icke någon tidning och, äfven om så är händelsen, torde stundom det åsyftade ändamålet bättre ernås genom kungörelsens införande i annan tilläfventyrs i orten mera spridd tidning än den, som utgifves inom kommunen. Nu gällande föreskrift lämnar härutinnan kommunalstämman en viss frihet, hvilket måste anses ändamålsenligt och riktigt.

Utskottet finner sig sålunda icke kunna i fråga om kungörande af kommunalstämma tillstyrka någon förändring i den af motionären angifna riktningen, helst äfven med fog kan göras gällande, att, då ändring i förevarande bestämmelser, på sätt ofvan förmäles, nyligen ägt rum, man väl bör något afvakta verkningarna af dessa ändringar, hvilka just afsågo att fylla enahanda behof, som nu gifvit anledning till motionärens förslag. Hvad öfriga delar af motionen vidkommer, har motionären ej ådagalagt behofvet af de ifrågakämda lagändringarna, hvilka emellertid skulle komma att föranleda en del utgifter för vederbörande kommun. I hvarje fall torde det ej vara lämpligt att vidtaga ändring i kungörelsesättet rörande de till kommunalstämman hörande angelägenheterna, utan att samtidigt motsvarande ändring genomföres beträffande kyrkostämma och dithörande ärenden. Härom har emellertid motionären ej väckt förslag.

På grund af det anförda hemställer utskottet alltså,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 29 april 1904.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Herrar *Zetterstrand* och *Waldenström* hafva begärt få antecknad, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.